

door den dans gesymboliseerd, ook in de menschen-maatschappij vinden wij van oudsher hetzelfde verschijnsel. Van de door de goden geliefde Phäaken zegt Homerus:

„Auch ist immer der Schmaus uns lieb und die Laut' und der Reihntanz”.

En wanneer de Phäaken-jongelingen beginnen te dansen in een kring om den zanger, die met de Phormynx hunne bewegingen begeleidt, dan moet Odysseus de liefelijkheid en snelheid hunner bewegingen bewonderen.

En wat zegt J a p a n, het land der opgaande Zon, over het ontstaan van dandans?

De legende verhaalt: de zonnegodin Amateras, vertoornd op haren broeder, den god van de maan, had zich, om aan zijne vervolgingen te ontkomen, in eene rotsachtige grot van den hemel verborgen en den ingang afgesloten, zonder zich er om te bekommeren, dat de aarde in diepe duisternis werd gehuld.

Men kende de opvolging van dag en nacht niet meer. Toen verzamelden zich de achthonderd myriaden goden aan de oevers van de rivier Yassougawa (Melkweg) en beraadslaagden over de middelen om de godin uit hare schuilplaats te lokken. Men besloot de godin Ameno-Oudzoumé, de stammoeder der danseressen, te verzoeken vóór den ingang van de grot hare betooverende kunst uit te oefenen. Zij nam haar lans met omgebogen handvat en sierde haar hoofd met een geurende tak, geplukt van de struik, die op den hemelberg groeit. Zij begon toen te dansen, terwijl ze muziek maakte met een bamboe-koker, waarin hier en daar openingen waren. Ook de goden gaven de maat aan door twee harde stukken hout tegen elkaar te slaan. Dat alles had echter geene uitwerking. Toen vervaardigde één hunner een harp, door zes snaren in vertikale richting te spannen. Men maakte een groot, kringvormig vuur vóór de rots, waarin de zonnegodin zich had verborgen. In het midden werd een vloer van dofklinkend hout gelegd, en Oudzoumé, de harp bespelend en in eene hand een toef bamboebladeren hou-

dend, begon hare allerschoonste dansen uit te voeren. Zij bewoog zich in langzaam rythme heen en weer, omringd door het vuur en telkens een liedje van zes lettergrepen herhalend. Langzamerhand, het tempo versnellend, geraakte zij in eene zoodanige exaltatie, dat het scheen of zij door een goddelijken geest bezeten was; steeds meer bewogen en verwonderlijk werden hare bewegingen. De hemelgewelven trilden van het gejubel der goden! De meeslepende klanken van zang, muziek en luidruchtige vrolijkheid wekten zóózeer de nieuwsgierigheid der zonnegodin op, dat zij eerst de gesloten deur van hare grot op een kier opende en toen zelve naar buiten kwam, om te zien, wat er gaande was. Zoo verdreef vrouwelijke nieuwsgierigheid de duisternis en heel de menschheid verheugde zich weer in het stralende gelaat van Amateras, de godin van zon en warmte, de stammoeder der Keizerlijke dynastie. Oudzoumé had tot afstammelingen het beroemde geslacht der heilige danseressen, die dansen ter eere der goden uitvoerden.

Het ontstaan der dramatische kunst in Japan wordt verklaard door het samenwerken van de drie elementen: dans, muziek, mimiek. En, zooals Aston in zijn *Japanese Literature* het uitdrukt: op het oogenblik, dat dans en muziek werden aangevuld door het gesproken woord, was de Nô, het Drama der Japanners geboren.

Wij vinden ook dezelfde elementen terug in de Kagoura, de ceremonieën der Shintogodsdienst.

De legende van Oudzoumé's dans is ook daarom merkwaardig, wijl er melding in wordt gemaakt van den extatischen toestand waarin de godin door het steeds sneller wordende danstempo geraakt. Datzelfde verschijnsel, het door de godheid of een hooger geest bezeten zijn, wordt bij de religieuze en krijgsdansen van bijna alle primitieve volken waargenomen.

Zooals Nietzsche het in zijn „Geburt der Tragödie” uitdrukt: „hetzij door den in